

KAS YRA ŠIZOFRENIJA?

Šizofrenija yra lėtinė liga, kurios pagrindiniai simptomai yra psichoziniai sutrikimai, asmenybės, emocijų ir mąstymo pokyčiai.¹

KAIP ATPAŽINTI ŠIZOFRENIJĄ?

Stebimas kitoks žmogaus elgesys bei reakcijos, kurios stipriai skiriasi nuo ankstesniųjų.

Dėl fizinės sveikatos problemų ir didelės savižudybių rizikos šia liga sergančiųjų vidutinė gyvenimo trukmė yra 10-12 metų trumpesnė lyginant su sveikais žmonėmis.⁴

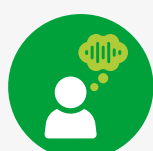

Šizofrenija serga maždaug **1% (1 IŠ 100)** pasaulio gyventojų.²

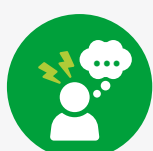
Dažniausiai ši liga prasideda

17 - 30 METŲ ŽMONĖMS.³

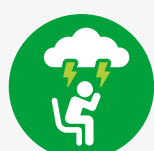
ŠIZOFRENIJOS SIMPTOMAI?⁵

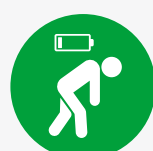
HALIUCINACIJOS - balsų girdėjimas - vienas dažniausių simptomų

KOŠMARIŠKOS IDĖJOS IR PARANOJA - idėjos, kurios neatitinka tikrovės (apie sekimą, persekiojimo manijas, tikėjimą ypatingais sugebėjimais)

EMOCINIS ABEJINGUMAS ir apatija

ENERGIJOS IR VALIOS TRŪKUMAS, praradimas

PAGRINDINIAI VEIKSNIAI, GALINTYS SUKELTI ŠIZOFRENIJĄ:

- ✓ Genetiniai veiksniai
- ✓ Toksinių ar narkotinių medžiagų vartojimas
- ✓ Smegenų vystymosi sutrikimai ir traumos
- ✓ Nepalanki socialinė aplinka, smurtas

ŠIZOFRENIJOS FAZĖS:^{6,7}

PRADINĖ FAZĖ

baimė, įtarumas, izoliacija nuo šeimos ir draugų, sunkumas susikaupti ir motyvacijos stoka.

AKTYVIOJI FAZĖ

košmariškos idėjos - tikėjimas, kad aplinkiniai įvykiai nėra tikri, persekiojimo manija. Haliucinacijos - nesamų dalykų matymas ir girdėjimas. Nerišli kalba. Keistos emocinės reakcijos, emocijų stoka.

STABILUMO FAZĖ

košmarų ir haliucinacijų sumažėjimas, charakterio pokyčiai, izoliacija nuo visuomenės, darbingumo sumažėjimas.

KAIP GYDYTI ŠIZOFRENIJĄ?

- ✓ Reikėtų gauti šeimos gydytojo ir psichiatro konsultaciją
- ✓ Gydytojas psichiatras įvertina sveikatos būklę, nustato diagnozę, surašo gydymo planą
- ✓ Gydymui dažniausiai naudojami vaistai, psichosocialinės reabilitacijos metodai
- ✓ Gydymas vyksta ambulatoriškai arba ligoninėse
- ✓ Privaloma laikytis visų psichiatro rekomendacijų, aktyviai dalyvauti gydymo procese
- ✓ Pacientų artimieji ir draugai turi būti mokomi kaip padėti sergančiam.

Maždaug **70%** pacientų, kuriems taikoma medikamentinė terapija ir psichosocialinis gydymas, būklė pagerėja arba stabilizuojasi.

Gydytojo psichiatro konsultacija bei kiti reikiami gydymo būdai - valstybės kompensuojama paslauga.

MITAI APIE ŠIZOFRENIJĄ:

MITAI

- ✗ Šizofrenija sergantis žmogus yra pavojingas ir agresyvus!
- ✗ Sergantis šizofrenija žmogus nedarbingas ir negali dirbti apmokamo darbo!
- ✗ Šizofrenija sergantį pacientą reikia gydyti psichiatrinėje ligoninėje.

FAKTAI

- ✓ Gali būti, kad žmogus yra agresyvus, bet visumoje tokių pacientų dalis labai maža
- ✓ Kuo daugiau žmogus dirba ir bus integruotas į visuomenę, tuo geriau ir ilgiau galės gerai jaustis visuomenėje
- ✓ Didelė dalis šizofrenija sergančių pacientų gydomi ambulatoriškai

Sužinokite daugiau: Teva.lt » Rūpinamės sveikata » Psichikos sveikata

¹ <https://arsts.lv/jaunumi/liene-sile-laikus-atpazit-un-versties-pec-palidzibas-veiksmes-atslega-sizofrenijas-arstesana>
² https://www.spkc.gov.lv/sites/spkc/files/content/sizofrenija_148x210.pdf
³ <https://www.spkc.gov.lv/media/17051/download?attachment>
⁴ <https://www.spkc.gov.lv/sizofrenija>
⁵ <https://arsts.lv/jaunumi/liena-lapina-ieva-everte-sizofrenija-gimene-vai-draugu-loka>
⁶ <https://www.youtube.com/watch?v=hDroA6eawsE>
⁷ <https://sizofrenija.lv/sabiedribai/slimibas-kliniska-gaita/>
⁸ https://www.spkc.gov.lv/sites/spkc/files/content/sizofrenija_148x210.pdf
⁹ <https://www.spkc.gov.lv/media/17051/download?attachment>
¹⁰ <https://www.vca.lv/visi-pakalpojumi-vca/arstnieciba/psihiatrija.html>